

ГОДИШЕН ДОКЛАД

НА
ИНСТИТУТ ПО СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ И ПРАКТИКИ
2020 Г.

Съдържание

2020 В РЕЗЮМЕ	2
ЦЕЛИ НА ДОКЛАДА	4
АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА ИСДП	7
2. ПСИХО - СОЦИАЛНАТА ПОДКРЕПА НА ДЕЦА В РИСК И ДЕЦА, ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ И ТЕХНИТЕ РОДИТЕЛИ	14
3. ДЕЙНОСТИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ	26
4. ПОЛИТИКА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО НА ИСДП	35
5. ТЕНДЕНЦИИ В МЕЖДУНАРОДНАТА ДЕЙНОСТ НА ИСДП И ПАРТНЬОРСТВА	35
ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА 2021Г.	37

2020 В РЕЗЮМЕ

2020 година, година на световна пандемия, свързана с COVID- 19, която повлия на всички области от обществения живот, включително и върху развитието на социалните услуги, като доведе до промяна и развитие на нови модели на социални практики.

ИСДП е гражданска организация, обединение на професионалисти от помагащите професии, която има за своя мисия професионализацията на социалната работа с деца и семейства, основана на техните права, на принципите на равенството, солидарността и социалната справедливост.

ИСДП е член на национални и международни мрежи (НМД, Юрочайлд, Промис – Барнахус, Резилианс, IFCO) и продължава да дава своя принос за гарантиране на правата на децата, на техния най-добър интерес.

През 2020г. Институт по социални дейности и практики продължи работата си в няколко основни области: децата, жертви на престъпления; мултидисциплинарен и междуведомствен подход при работата с деца жертви на насилие. В допълнение, продължихме разпространяване на модела „Зона ЗаКрила” в България.

ИСДП е надежден и търсен партньор на европейско ниво, като през 2020г. продължи да разви нови партньорства с организации от европейски държави, членове на ЕС и извън него.

През 2020 Г. ИСДП подкрепи 1 465 деца и семейства.

Работещите в социалните услуги на ИСДП, притежават необходимото образование, получават задължително, системно въвеждащо и надграждащо обучение, индивидуална и групова супервизия. През 2020г. продължи ежеседмичното провеждане на методическа учебна година, като всеки социален работник и психолог е участвал в над 200 часа системна работа за задълбочаване на познанията му в сферата на помагането.

По програми за обучение на ИСДП преминаха общо 276 специалисти: 120 специалисти от социални услуги, включително и управляваните от ИСДП, 77 социални работници от екипите по приемна грижа, 79 педагогически специалисти. На международно ниво, стартира сътрудничество с UNDP – Туркменистан за провеждане на 65 дни он-лайн обучения на обучителни

по социална работа и подкрепа в изграждане на системата за социална работа в Туркменистан.

Подкрепени със супервизия са всички специалисти от организацията и над 500 други специалисти от социални услуги и професионални приемни семейства с предоставени над 2000 часа индивидуални и групови супервизии.

През 2020 г. продължи успешното пилотиране на супервизионни/интервизионни групи на учители, като пилотна практика, която през 2020г. беше изследвана и оценена.

ИСДП постига мисията като прави мост между познанието и практиката чрез изследвания, публикации, разработване и реализиране на програми за обучение, предоставяне на професионална подкрепа на помагащите специалист.

Ограничителните мерки във връзка с пандемичната обстановка през 2020 г. за гарантиране на сигурност за здравето и социална дистанция поставиха предизвикателства пред социалните системи и клиентите и доведоха до намиране на гъвкави решения за продължаваща работа. В този контекст ИСДП проведе изследване Социалните услуги в общността в условията на извънредно положение.

Беше изследвана и оценена като успешна практика пилотирането на супервизионни/интервизионни групи на учители.

Предмет на изследване на ИСДП бе отношението към насилието над деца и подготовката на студентите от Факултета по науки за образованието и изкуствата на Софийски университет.

Във връзка с развитие на обучителни инструменти за повишаване на компетенциите за интерпрофесионално сътрудничество бяха осъществени две изследвания по темата като част от международни доклади: ситуацията по отношение на компетенциите за интерпрофесионално взаимодействие и обучението за тези компетенции, на социалните работници и други помгащи професионалисти в България; образователни предизвикателства на интерпрофесионално взаимодействие в практиката на работа с деца жертви и свидетели на насилие.

ЦЕЛИ НА ДОКЛАДА

В този доклад ще представим анализ на работата на Институт по социални дейности и практики в сферата по превенция на насилието, в трите основни области – обща превенция, превенция на риска и превенция на повторение на проблемите, трудностите, травматичните преживявания на децата и на техните семейства, както и усилията ни за професионализация на помагането.

Целта на доклада е да очертае тенденции, да идентифицира процеси, предизвикателства и добри практики, които могат да допринесат за общото развитие на социалната работа в страната.

2020 В УСЛОВИЯТА НА COVID- 19

През 2020г. извънредното положение и епидемиологичната обстановка, свързани с пандемията от COVID- 19 поставиха работата на социалните услуги в ситуация на сериозна промяна, свързана с възприемане на мерките за социална изолация и ограничаване на физическите контакти. В много голяма степен пандемията засегна именно социалните услуги, които предлагат почасова подкрепа, тъй като основният им модел на реализирането е индивидуални и групови срещи с хората, основно в сградите на услугите или в домовете на хората. За преодоляване на предизвикателствата ИСДП действа гъвкаво и проактивно, въведе предпазни мерки, разви нови модели на практики, така че да осигури достъпа и качествени социални услуги на всички нуждаещи се клиенти.

В социалните услуги – Комплекс за социални услуги за деца и семейства /КСУДС/- Шумен, КСУДС – Видин, два Центъра за обществена подкрепа /ЦОП/- София, Детски център за застъпничество и подкрепа за деца, жертви на насилие - Зона заКрила /ДЦЗП/ – Шумен, ДЦЗП Зона заКрила – Монтана, управлявани от ИСДП бяха въведени вътрешни Заповеди за организация на директната работа с клиенти в съответствие със Заповедите на МЗ, АСП и общинските разпоредби за работа в условията на пандемията. Във вътрешните Заповеди са разработени и приети ясни инструкции за системна дезинфекция на помещенията, предпазване и употреба на дезинфектанти при прием на всеки специалист и клиент в услугата, използване на маски/ шлемове при директна работа с клиентите, гъвкави графици за работа, които да предпазват струпването на хора в сградата, провеждане на директна работа на открито, извън кабинетите при спазване на дистанция и предпазни мерки. Осигурени бяха предпазни и дезинфекционни средства във всички услуги. Със Заповед се регламентираха условията и реда за прилагане на смесен режим на работа на служителите на ИСДП – работа в работни помещения или работа от дома съгласно чл. 107з, чл.107и, чл. 107к от КТ.

Директната работа се извършваше при съобразяване и вземане предвид избора на клиентите, дали с тях да се работи директно при спазване на всички противоепидемични мерки или онлайн или и двете форми.

Анализирайки данните по този показател може да се каже, че клиентите които ползваха социалните услуги по време на извънредното положение директно са 30%, , около 5% отложиха ползването на услугите за месеците- април и май на годината, с останалите клиенти се работеше по скайп, месинджър или вайбър, платформите Zoom и Webex. Независимо от смесения режим на работа всички клиенти в услугите бяха обхванати с планираната ежеседмична честота на срещите. В ситуации на кризи, специалистите провеждаха кризисните интервенции директно с нуждаещите се хора.

Създалата се ситуация беше разгледана и като възможност, която отвори поле за нови практики в онлайн среда.Очерта се потребност от обезпечаване с технически и методически ресурси.

В социалните услуги на организацията се осигури техническа обезпеченост на работата – достъп до високо качествен интернет, подобряване на техниката/ компютри, лаптопи/, използване на платформите Zoom и Webex.

Специалистите бяха обучени за ползването на платформите и онлайн консултиране.Обучението допринесе за повишаване на знанията, техническите уменията за прилагане на дистанционната работа.

Онлайн практиките дадоха възможност за подобряване провеждането на екипни срещи по случай, провеждане на супервизии, методически обсъждания, междуинституционалното сътрудничество, ежемесечни директорски срещи, ежемесечно провеждане на лаборатории и др.

Извънредното положение и епидемиологичната обстановка поставиха предизвикателства и ограничения за включване на децата от училище в групови програми и треннги и за психо-социалната работа с малките деца.

В търсене на решение за тези трудности се възприе подход да се работи онлайн през родителите за малките деца. За децата в по- висока възраст се организираха онлайн групови програми.

ИСДП се ангажира като подкрепящ партньор на местната власт в усилията за гарантиране здравето и живота на населението.

Към кметовете -партньори от София, Шумен, Монтана и Видин ИСДП отправи предложение за подкрепа чрез екипите на социалните услуги за оказване на психологическа подкрепа, кризисна интервенция за хората от цялата местна общност.

Извънредното положение и епидемиологичната обстановка оказаха влияние и върху начина на провеждане на обученията, които ИСДП провежда в рамките на Център за професионално обучение и по европейски проекти.

Единични бяха случаите, в които обученията се провеждаха присъствено. Наложил се дългосрочно тенденцията за провеждане на онлайн обучения. Експертите –

обучители на ИСДП се обучиха и показаха високи компетенции /знания, умения/ за работа в група в онлайн среда. Анализът на обратните връзки от обучаемите показва, че високо се оценява техническата организация на обученията, предлаганото съдържание и груповия процес на работа.

Въведеното извънредно положение в страната и реорганизацията на социалните услуги е нова ситуация, която наложи да се изследват съществуващите практики на социалните услуги, да се търсят алтернативни форми на работа, които изискват професионално осмисляне.

ИСДП абсолютно безвъзмездно поема инициатива и изследва социалните услуги в общността в условията на извънредно положение, с което даде принос за използване на наученото и приложеното за обогатяване на бъдещата социална работа в услугите.

Основната причина за провеждане на изследването е въвличането на по-голяма част от специалистите, работещи в социални услуги в общността – ЦОП, ЦСРИ, ДЦ в търсенето на отговори на предизвикателството за работа в условията на извънредно положение. Най-обобщено в изследването бяха направени следните изводи:

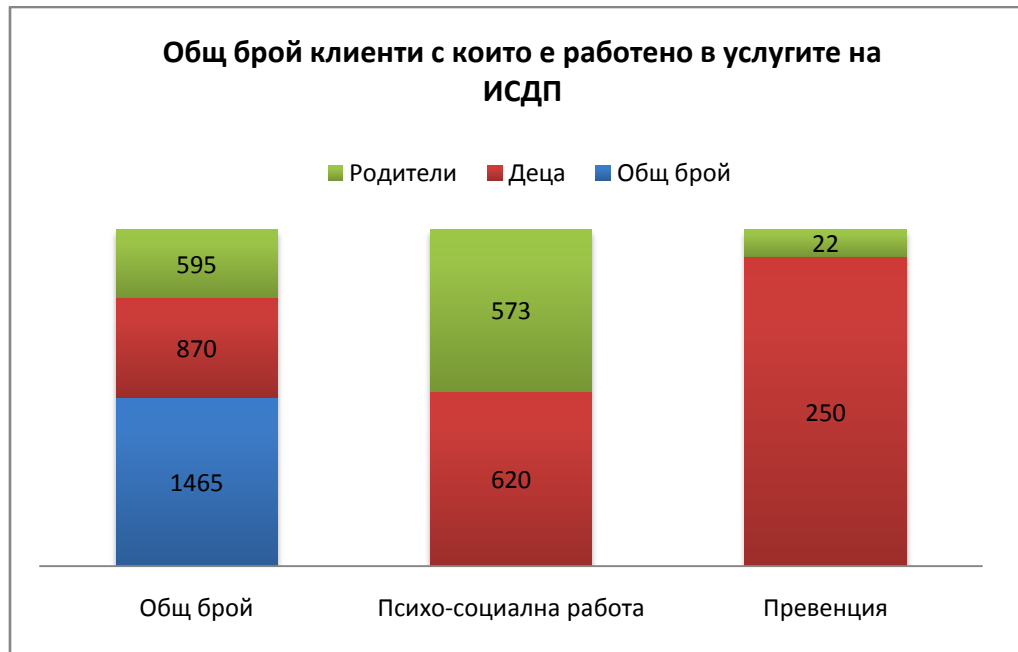
Работата в ситуация на извънредно положение поставя проблеми, които не са нови нито по отношение на заявките от страна на потребителите, нито по отношение на отговорите, които социалните услуги са дали. Може да се каже, че проблемите, с които хората се обръщат към консултативните услуги изцяло покриват техния профил на дейност и в условията на изолация, тези трудности и произтичащите от тях нужди в известна степен са се открили по – ясно. Прави впечатление, че водещите проблеми на родителите са били повишаване на трудностите в поведението и трудности в ученето на техните деца, свързани основно с отношенията с родителите, с недостига на ресурси за онлайн обучение, както технически, така и като компетенции. Тези данни съвпадат и с данни от МОН, където се казва, че тези деца които са имали и преди трудности, и сега продължават да имат. С други думи, рискът за децата от отпадане от училище е бил сред водещите проблеми, по които са работили социалните услуги.

Може да се каже, че работещите в социалните услуги са действали проактивно, в ход са развивали и обогатявали своята работа в съответствие с потребностите на клиентите. Повечето от тях са въвели нови практики на онлайн работа, които могат успешно да се интегрират и за в бъдеще. Тези практики се очертават като много подходящи за подкрепа на екипите чрез обучения и супервизия, за екипни срещи, работни срещи и пр. както и за работа с клиенти, при преценка на специалиста и по желание на клиента. Има натрупан достатъчно опит и идеи за директната работа в условия на социална дистанция, които могат да бъдат ползвани при създаване на нов тип организация на работа/на протокол.Изследването беше изпратено до всички отговорни институции имащи

отношение към социалната практика с деца и семейства и представено на среща в МТСП.

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА ИСДП

През 2020г. ИСДП подкрепи чрез превенция и психо- социална работа 1 465 деца и семейства, от които 870 деца и 595 родители.

Фиг.1Източник: Статистически данни на социалните услуги, управлявани от ИСДП.

1. Дейности, насочени към превенция на насилието

Това са дейностите, които обхващат целите на т. н. обща или първична превенция и са насочени към всички деца и техните семейства. Тези дейности се осъществяват от екипите на социалните услуги, като финансирането е по проекти¹ и от бюджетите на самите услуги. Анализът се основава на данни от отчетите на социалните услуги, на специално качествено изследване на случаи, на данни от изследвания.

Очертава се тенденция на намаляване на дейностите към обща превенция на насилието. През 2020 година в превантивни програми общо са обхванати 250 деца и 22-ма родители.

През 2020г. епидемиоложната обстановка постави най-сериозни предизвикателства и бариери за реализиране на дейностите, свързани с превенцията на насилието сред децата. Провеждане на тренинговите и груповите

¹ „Укрепване на силните страни на детето за превенция на насилието” фондация ОУК , „Ключ към бъдещето”, ОПРЧР

програми в училищата бе затруднено и ограничено поради строгите противоепидемични мерки, дистанционно онлайн обучение, забраните за директна групово работно с деца.

Въпреки наложените рестрикции до някаква степен дейностите бяха адаптирани спрямо нуждите и трудностите, които преживяват учителите, учениците и родителите в тази извънредна обстановка. Разпространението на Covid-19 доведе до цялостна реорганизация на предоставянето на образование. Част от предприетите мерки са въвеждането на дистанционно обучение за ученици. Този подход разкри редица предизвикателства, както за учителите, така и за родителите и учениците. Основното отражение върху учебния процес, в следствие на въвеждането на дистанционна форма на обучение е претоварването на преподавателите с извънредни дейности. Основните недостатъци на дистанционното обучение са свързани с лишаването на учениците от социален контакт и това, че децата прекарват много време пред електронните устройства. Родителите на по-малките деца бяха въввлечени в подкрепа за обучение на децата. Именно тези промени изведоха необходимостта от провеждане на срещи/разговори с различен фокус като: повишаване на способността на училищните общности за планиране на подготовката за връщане в училище чрез осмисляне на преживяванията и въздействията върху ученици, родители, учители; изграждане на безопасна и здравословна среда в училище в контекста на това въздействие и промяна.

ИСДП поддържа разбирането, че спирането на насилието е възможно, ако децата бъдат въввлечени като партньори, като участници в решаването на проблема.

ИСДП продължи да търси възможности за участие на децата в групови програми. Общо 250 деца бяха включени в програми "Решаване на конфликти без агресия", „Тормозът в училище”, „Връстници обучават връстници” и др.

ИСДП поддържа вярването, че участието на децата и промяна от пасивна в активна позиция допринасят за постигане на целите на превенцията на насилието в училище.

Децата от СУ „Сава Доброплодни“ гр. Шумен, преминали обучение по детско участие от експерти на ИСДП, разработиха свой идеен проект, насочен към подобряване на средата в училището. При изпълнението на проекта се включиха възможно най-широк кръг от ученици, родители и учители, представители на местна общност. Осигуряването на пространство за общуване и споделяне чрез построяване на беседка в двора на училището създаде възможност за контакти между децата от различни паралелки и класове, намаляване на напрежението и агресията. Включването на родители и училищните власти в изпълнението на дейностите по проекта, създаде възможност за взаимодействие между тях, което е от изключителна важност за реализацията на успешен модел на превенция на

насилието над деца, основана на техните силни страни и опори (Резилианс подход).

Привличането на родителите през училищата и училищните общности все още е предизвикателство. Създаването на родителско-учителска общност, подобряване на комуникацията между родители и учители беше особено необходима и важна през годината за адаптиране на учениците и провеждане на дистанционна форма на обучение.

В партньорство с училище „Сава Доброплодни“ експертите на ИСДП проведоха 8 онлайн срещи с родители на ученици от 1,5 и 7 клас, за да обсъдят възможностите за ефективен образователен процес и форми на взаимодействие родител-учител, за установяване на родителско-учителска общност. В резултат от дискусиите родителите изведоха като важни за тях:

- ✓ активното им участие в дискусии, свързани с образователния процес и поведението на техните деца в училище;
- ✓ подобряване на комуникацията родител-учител-ученик за изграждане на доверие, уважение и толерантност;
- ✓ организиране и участие в инициативи и мероприятия извън учебния процес на родители, деца и учители заедно.

Проведените срещи показаха, че родителите са активни и заинтересовани от предложените теми, изразяват готовност да участват в училищния живот на своите деца. Този опит показва, че въвличането на родителите зависи от проактивната позиция на училищата.

Превенцията продължи с 12 родители, жертви на домашно насилие в група за взаимопомощ, която се провежда в ДЦЗП – Зона закрила – Шумен. В груповата работа се постави фокус върху трудностите на родителите при преминаване през тежък период белязан от насилие, както и върху предизвикателства да се справят като личности и като родители, които могат да подкрепят децата си и да продължат преодолявайки ситуацията на насилие. Предвид епидемиологичната обстановка срещите се провеждаха сравнително рядко и нерегулярно.

Превенцията обхвана и 10 родители, които бяха включени в програма „Позитивно родителство.“

Включването на бащината фигура е от изключителна важност за психичното развитие на децата и превенция на насилието. В инициативата „Седмица на бащата“, за 7-ма поредна година услугите на ИСДП чрез различни дейности поставят темата за активно бащинство. ИСДП участва в Националната кампания „Да бъдеш баща“, която премина под мотото „В ритъм с татко“.

Превенцията на насилието над и между децата директно зависи от отношението на важните възрастни в техния живот – учители,

психолози, педагози и пр., което може да бъде променено през повече знания, повече осмисляне на характера на тяхното влияние – въздействащо или взаимодействащо.

В рамките на партньорство с училище СУ „Сава Доброплодни“ Шумен, беше проведено изследване сред учителите, психолози, педагогически съветници за придобитите компетенции и тяхното приложение след проведени обучения и интервизионни групи. Изследването показва, че професионалистите в резултат на придобитото познание и рефлексия подчертават като важна възможността да погледнат на детето през неговата история, през отношенията с неговите родители, през затрудненията, когато търсят решение на своя трудност. Професионалистите развиват разбирането за опора на силните страни на детето като осмисляне на минал опит и като актуален педагогически подход, през който те не отчитат проблемите, трудностите и провалите на ученика, а неговите постижения и възможности. Това създава позитивна и сигурна среда за децата в училище, където те изграждат своята принадлежност и предпоставя ненасилствена комуникация, основана на уважение и зачитане между възрастните и децата, както и между самите деца.

Подготовката на педагогическите и социални специалисти е важна част от превенцията, разпознаването на насилието и изграждане на капацитет у учителите и социалните работници по темата за насилието на деца.

С тази цел беше проведено проучване „Отношението към насилието над деца и подготовката на студентите от Факултета по науки за образованието и изкуствата“ в рамките на изпълнение на проект “Да бъдеш баща“, финансиран от Фондация ОУК.

Проучването цели да изследва отношението на студенти от бакалавърска степен от СУ (специалности „Социална работа“, „Социална педагогика“ „Предучилищна педагогика“, „Начална училищна педагогика“, „Специална педагогика“) към насилието, до колко имат подготовка и готовност и по-конкретно, усвояването на тази опитност и специфика на работа по темата „насилие над деца“. Въпросникът е част от инструментариум за изследването на ключови фактори за превенцията на насилието на деца и идентифицирането на отношението на професионалистите към него.

- ✓ Според познанията на бъдещите педагогически специалисти и социални работници ясно се разпознават физическото, психическо насилие и сексуално посегателство като категорични форми на насилие на дете. Порядко се идентифицира кибернасилието и рисковете в онлайн пространството/Интернет като риск за децата и възможни форми на насилие. Ранните бракове не бяха споменати като отговор.
- ✓ По-голямата част от анкетираните разпознават и свързват преките последици за дете, което е свидетел на насилие в дома, от където може да

се изведе разбирането им, че насилието в семейството не включва само насилие между съпрузи или партньори, то включва насилие над всички деца в семейството.

- ✓ Вярването, че подкрепящият модел на родителство е най-подходящият показва нагласата на анкетираните, че практиките на строгата дисциплина отстъпват на позитивните родителски техники.
- ✓ Студентите познават ограничено нормативната база приложима при случаи на насилие на дете и посочват Закона за закрила на детето като водещ регламент в тази област, а едва няколко от тях допълват и Закона за защита от домашно насилие.
- ✓ Резултатите от изследването извеждат нуждата от специализирана подготовка и обучение, но също така и практическата подготовка и контакти с по-голяма мрежа от специалисти, където студентите да развиват професионалните си компетентности и опит. Една част от тях посочват, че подготовката им в университета не ги кара да се чувстват уверени, че могат да работят и да консултират дете, което е жертва на насилие.

Промяната на нагласите на общността към насилието е ключова за превенция и промяна на насилствените отношения, както в училище, така и в семейството. Кампаниите са едни от формите с които може да се достигне и въздейства по темата на по- широка публика.

Кампанията "Зовът на децата зад затворените врати" започна през юни 2020г. и получи висок отклик и от страна на медиите и от страна на широката общественост в социалните мрежи. Кампанията е част от дейностите по проект Бодрози - реакция при случаи на домашно насилие над деца, осъществяван от Институт по социални дейности и практики и Асоциация Фондация „Анимус“ с финансовата подкрепа на Европейски съюз. Кампанията бе насочена към широката общественост и по- конкретно към родителите.

Целите на кампанията бяха свързани с това: да насочи вниманието към децата, които са жертви или свидетели на домашно насилие, показвайки колко болка, гняв, обич и вина има в думите, които казват; да повиши чувствителността към преживяванията на децата, когато им липсват думи да назоват страданието, което изпитват; да развие разбирането на родителите и обществото за домашното насилие като обществен проблем; да повиши информираността, относно последствията за пълноценното развитие на децата, които са свидетели или жертви на домашно насилие; да привлече вниманието върху факта, че семейството има основна отговорност за осигуряване на безопасна и подкрепяща среда за детето и да стимулира родителите да поискат подкрепа от компетентни професионалисти, когато имат нужда от нея; да повиши информираността на

родителите за ресурси и специалисти, които да ги подкрепят за използване на ненасилствени методи за отглеждане и възпитание на децата;

Използвани бяха точни цитати на деца, с които двете организации работят и подкрепят. Децата и родителите им са дали съгласие споделеното от тях да бъде използвано за целите на кампанията. Беше създадена специална фейсбук страница, на която периодично бяха качени 40 банера, които могат да бъдат разгледани на онлайн адрес <https://www.facebook.com/bodrozi>

В активните месеци на кампанията месечното достигане до таргетираната публика се движеше около 30 хиляди потребители на месец. Кампанията получи много добро медийно отразяване. Публикации свързани с кампанията, може да се разгледат тук:

<https://nmd.bg/nov-proekt-shte-optimizira-reaktsiyata-na-organite-za-zakrila-na-deteto-v-sluchaita-na-domashno-nasilie/>

http://www.bta.bg/bg/video/show/id/0_c1koeysm

<http://vidinvest.com/tag/%D0%B0%D1%81%D0%BF/>

<https://bnr.bg/shumen/post/101200680/vsichki-shte-bdat-nad-deca-jertvi>

<https://dnews.bg/ot-shumen-startira-proekt-za-rabota-s-deca-i-semeistva-v-risk.html>

[\[radio.net/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%8A%D1%82-%D0%B1%D0%BE%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B8-%D0%B1%D0%B5%D1%88%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD/\]\(http://focus-radio.net/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%8A%D1%82-%D0%B1%D0%BE%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B8-%D0%B1%D0%B5%D1%88%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD/\)](http://focus-</p></div><div data-bbox=)

<http://www.shum.bg/article/192047/>

<http://www.shum.bg/article/192047/>

<https://vidin.bulpress.bg/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82-%D0%B1%D0%BE%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B8-%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D0%B0-%D0%BC%D0%B2%D1%80-%D0%BC%D0%BF-%D0%B0%D1%81/>

<http://www.infoshumen.info/novina/70-sa-sluchaita-na-deca-jertva-na-nasilie-v-shumensko>

<https://endviolence.bg/%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D1%8A%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B5%D1%86%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%B4-%D0%B7%D0%B0%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B2%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8/>

<https://animusassociation.org/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D0%BF%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D1%8F%D0%BD%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80/>

<http://focus-radio.net/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B3%D0%BB%D0%B5%D0%B4-%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D0%B2-%D1%88%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%8F-9/>

https://www.actualno.com/society/animus-njama-da-otchujdavame-deca-shte-raziasnjavame-istanbulskata-konvencija-news_1409626.html

<https://www.ngobg.info/bg/news/119172-%D0%B1%D0%BE%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B8-bodrozi-%D1%80%D0%B5%D0%B0%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%B8-%D1%81%D0%BB%D1%83%D1%87%D0%B0%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%BD%D0%BE-%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B5%D1%86%D0%B0-%D0%BD%D0%B0.html>

<https://www.ngobg.info/bg/news/120957-%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D1%8A%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B5%D1%86%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%B4-%D0%B7%D0%B0%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B2%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8.html>

<https://www.ngobg.info/bg/news/121555-%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0-%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D1%8A%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B5%D1%86%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%B4-%D0%B7%D0%B0%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B2%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B2%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE.html>

<https://nmd.bg/zovat-na-detsata-zad-zatvorenite-vrati/>

<https://social.framar.bg/%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B0->

<https://social.framar.bg/%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D0%B7%D0%B0-%D0%B4%D0%B5%D1%86%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B6%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B2%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D0%B5>

<https://bnr.bg/post/101300455/zov-zad-zatvorenite-vrati>

<https://www.iskra.bg/domashnoto-nasilie-obshtestven-a-ne-samo-semeen-problem/>

<https://www.dnes.bg/obshtestvo/2020/06/25/startira-kampaniia-v-podkrepa-za-decata-jertvi-na-domashno-nasilie.454553>

<https://www.bgonair.bg/a/2-bulgaria/197117-zapochna-kampaniya-v-podkrepa-za-detsata-zhertvi-na-domashno-nasilie>

<https://www.marginalia.bg/tag/kampaniya/>

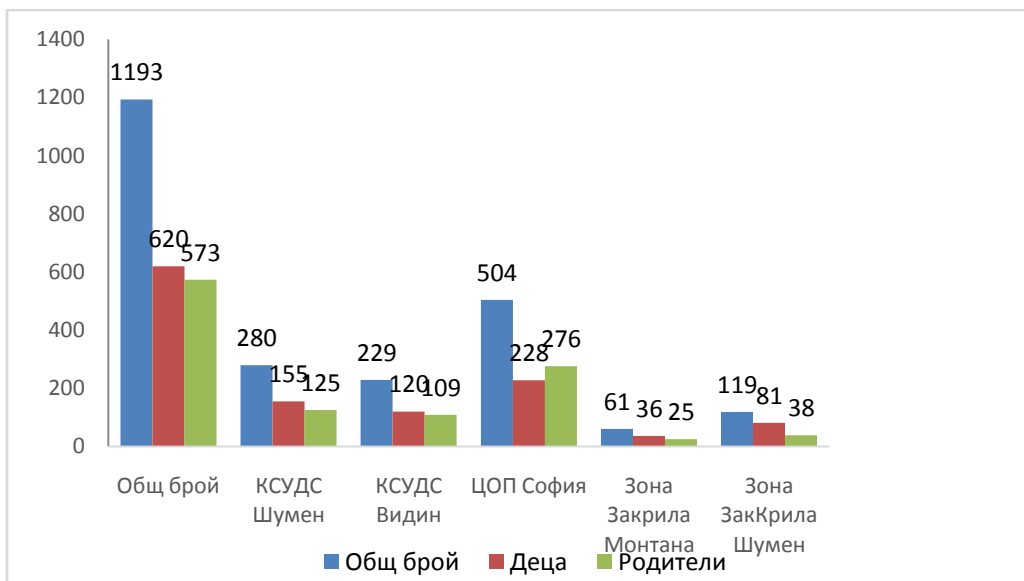
<https://bnr.bg/vidin/post/101206508/zaedno-na-13-dekemvri-2019-godina?fbclid=IwAR1PMUCNBeUJRa-SNWQzggCKTz8o7TGKyx3N9mk8tlcbShwUqBJxrK i7jQ>

Кампанията все още е в ход, предстои рестартиране с нови 40 банера онлайн и присъствие в телевизионния и радио ефир благодарение на обещаната от БНТ и БНР безвъзмездна подкрепа. Спотовете са в процес на реализация.

2. ПСИХО - СОЦИАЛНАТА ПОДКРЕПА НА ДЕЦА В РИСК И ДЕЦА, ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ И ТЕХНИТЕ РОДИТЕЛИ

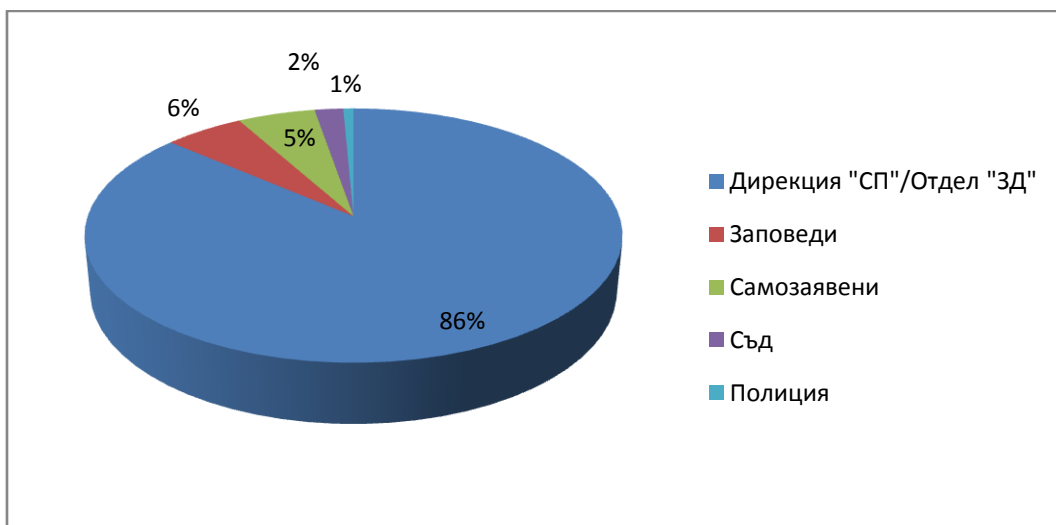
Подкрепата за деца в риск и деца, жертви на насилие и техните родители продължава да е водеща дейност на ИСДП. Това са дейности за реализиране на права, за превенция и преодоляване на социалното изключване, за придобиване на умения за самостоятелност, независим живот, самостоятелно справяне с проблеми и затруднения, подобряване на взаимоотношения и подобряване на качеството на живот.

Общият брой деца в риск и техните родители, подкрепени в услугите на КСУДС- Шумен, КСУДС- Видин, ЦОП Славейков - София и ЦОП Надежда- София, ДЦЗП Зона заКрила – Монтана и ДЦЗП Зона заКрила – Шумен са **1193**, от които 620 деца и 573 родители.

Фиг. № 2.Източник: Статистически данни на социалните услуги , управлявани от ИСДП

Продължава тенденцията случаите основно да са насочени от Дирекция „Социално подпомагане” /ДСП/. Сравнително малък е процентът на насочванията от полиция и съд, които са предимно към ДЦЗП Зона заКрила – Шумен, КСУДС-Видин и ЦОП – София.

Фиг. № 3.Източник: Статистически данни на социалните услуги , управлявани от ИСДП

Анализът на насочващите документи показва най-голям брой направления за услуги за шестмесечен срок, следвани от услугите за тримесечен период, едногодишен срок и най-малко са за 1 месец (за оценка на потребности или за обучение на кандидат-осиновители). Изключение от тази тенденция се очертава в ДЦЗП Зона заКрила – Монтана, където преобладаващият брой случаи са насочени за подкрепа в срок от една година, което показва споделеното общо разбиране на екипа на Зона заКрила и ОЗД - Монтана за необходимостта от продължителна

психологическа и терапевтична подкрепа за възстановяване на децата, пострадали от насилие.

2.1.Разпределение на услугите за деца.

Фиг. № 4.Източник: Статистически данни на социалните услуги , управлявани от ИСДП

Анализът на случаите показва, че децата в риск най-често са насочени за психо-социална подкрепа и психологическо консултиране с цел превенция на родителско отчуждение или при въвличането им в тежки семейни конфликти по време и след развод, деца, пострадали от насилие, със суициден опит, в период на траур, децата в период на възрастовата криза, рисково поведение, риск от отпадане от училище, в контакт или в конфликт със закона, придружаване в процесана индивидуалното си развитие и др.

По-голямата част от децата идват предимно от семейна грижа (345),срещу (130) в алтернативна грижа.

Фиг. № 5.Източник: Статистически данни на социалните услуги , управлявани от ИСДП

Продължава практиката в услугите на ИСДП при направление или заявка за подкрепа на дете, случаят на детето да се разглежда в семейния контекст, като се извеждат трудностите и нуждите при родителите. Това налага подход на индивидуална работа и с детето и с родителите.

Подкрепата за трудности в поведението и в училище продължава да е съществена част от общата подкрепа за деца, която се осъществява предимно в услугата Център за работа с деца на улицата (ЦРДУ). Подкрепата е интензивна и се осъществява в индивидуална и групова работа. По време на пандемията екипът на ЦРДУ – Шумен реализира с децата груповите програми „Програма за училищна подкрепа и развиване на умения за учене“, „Програма за развитие на социални и житейски умения“, Моят проект за реализация” в онлайн среда. Разработена беше нова тренингова програма, насочена към преработване на негативните преживявания, свързани с опасността за физическото и психично здраве от разпространението на COVID-19. Тренингът помогна на участниците да сменят фокуса си и от състояние на пасивност да станат активна страна по решаването на проблема.

Анализът на случаите показва ръст на работа със случаите на деца в ситуация на тежки родителски конфликти при раздяла и развод, в риск от родителско отчуждение. Силното влияние на отчуждаващия родител, което може да се определи като емоционален инцест, създава трудност с децата да се постигнат дългосрочни резултати.

Като особено трудна се очертава групата на осиновените деца, които имат потребност от осмисляне на идентичност, приемане на своята история, приемане, разбиране и доверие от осиновителите, което рефлектира в неблагоприятни поведенчески реакции. В тези случаи става въпрос и за трудност при

осиновителите да бъдат рефлексивни родители и да приемат детето с предизвикателно поведение.

Извънредното положение затрудни достъпа до децата, изведени от семейството и настанени в ЦНСТ, което ограничи възможностите за подкрепа. Социалната изолация и онлайн обучението бяха изпитание за психичното здраве на децата в ЦНСТ. Точно в една такава ситуация децата имаха най-голяма нужда от допълнителна подкрепа за образователния процес, психологическа помощ, участие в различни форми за развитие и занимания като ателиета и др. групови програми, от които не можаха да се възползват. В изпълнение на въведените забрани и рестрикции за социални контакти, месеци наред децата бяха затворени единствено и само в ЦНСТ и не поддържаха директни контакти с близките си, с външни за услугата специалисти, приятели, съученици и др.

За децата, жертви на насилие се осигурява продължителна и интегрирана подкрепа в специализираните услуги – Детски център за застъпничество и подкрепа – Зона заКрила – Монтана и Шумен, в ЦОП – София и Видин, в специализираната резидентна услуга – КЦ- Видин.

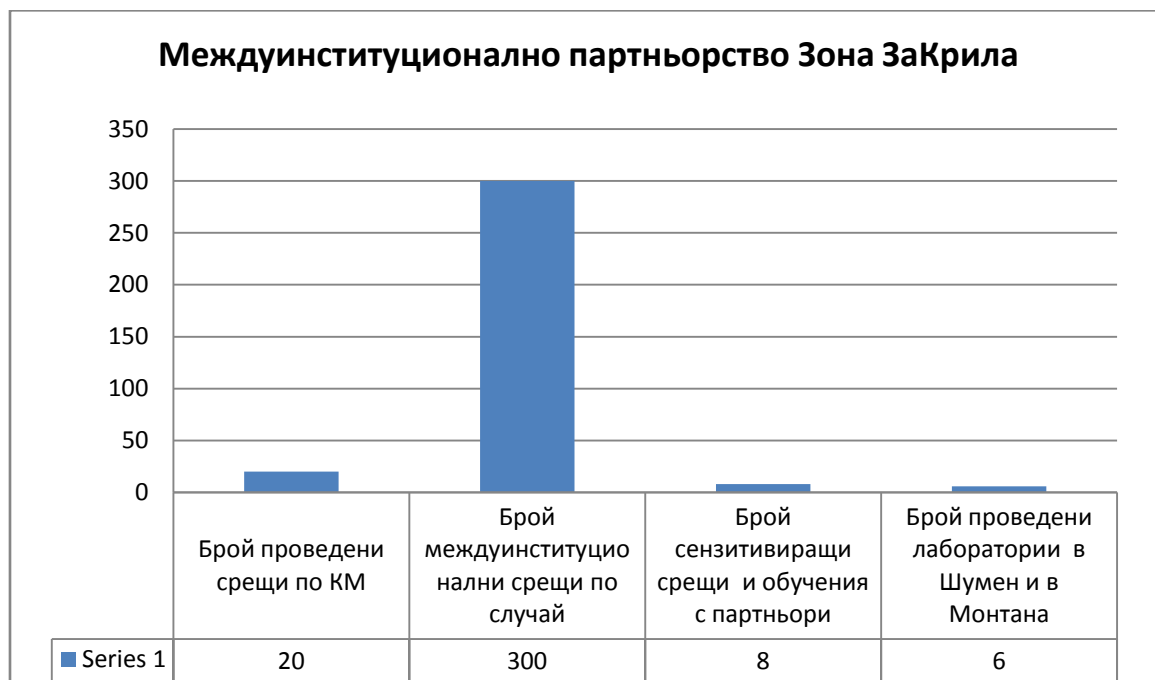
Фиг. №6.Източник: Статистически данни на социалните услуги , управлявани от ИСДП

Данните илюстрират, че според вида насилие най-висок е броят на децата, пострадали от емоционално насилие, следвани от физическо насилие, сексуално, училищен тормоз и неглижиране.

Продължава тенденцията на провеждане на сравнително малък брой срещи по Кординационния механизъм за деца, жертви на насилие спрямо броя на децата, жертви на насилие. Възможно обяснение би могло да бъде, че срещите по КМ по –

скоро се провеждат по субективна преценка на органа по закрила – Отдел за закрила на детето.

В специализираните услуги за деца, жертви на насилие ДЦЗП Зона заКрила междуинституционалното взаимодействие е ключов елемент на модела и междуинституционалните срещи при всички етапи на водене на случая са възприета и утвърдена практика. В допълнение се провеждат и сензитивиращи срещи с партньорите и лаборатории за споделено професионално обсъждане на случаи.

Фиг. №7.Източник: Статистически данни на социалните услуги , управлявани от ИСДП

Анализът на случаите показва, че подкрепата на децата, жертви на насилие обхваща широк набор от интервенции, информиране и консултиране за правата на децата, психо-социално придружаване, психологическа и терапевтична подкрепа за възстановяване от травмата, застъпничество, участие в щадящи съдебни процедури.

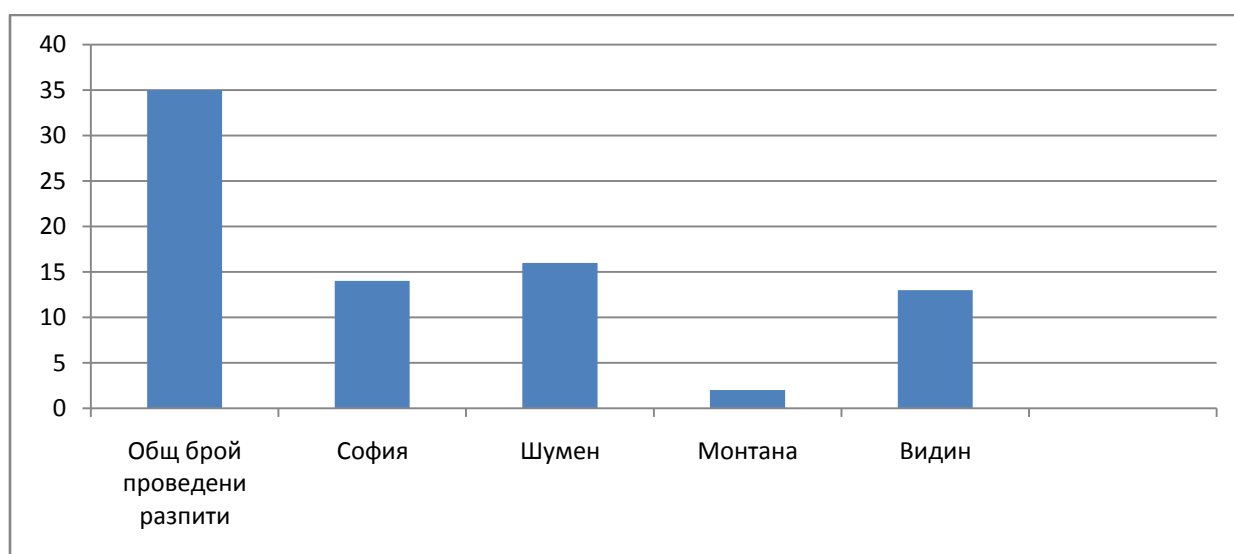
Като постигнати критерии за благосъстоянието на децата и възстановяване от травмата може да се изведат: децата се чувстват спокойни и имат доверие да споделят и разговарят със специалистите, децата се чувстват разбрани, успокоени от чувството за вина, в състояние са да управляват емоциите си, да разпознават преживяванията си породени от травмата, да започнат да разбират, че травмата не е определящ фактор в живота им, да променят представата за себе си и за ново бъдеще, да се преоткрият в пълноценни взаимоотношения с другите.

От съществено значение за възстановяване на детето е подкрепата на немалтретиращия родител. Водещо в работата с него е да се промени функцията от немалтретиращ към разбиращ и подкрепящ.

В случаите на домашно насилие подкрепата продължава да е насочена към двамата родители, като стремежът е да се подкрепят да заемат мястото си като възрастни, отговорни за децата си.

Все още се наблюдава тенденция, че транспонирането на Европейската директива за щадящо детско правосъдие не е довело до съществена промяна на нагласите сред професионалистите от системата на полицията, прокуратурата и съда за ефективно използване на специализираното помещение за разпит Синя стая.

При анализа на случаите за подготовка и придружаване на деца при разпити, в случаите, в които са обект на правосъдието, отчитаме тенденция за запазване броя на разпитите в ДЦЗП – Зона заКрила – Шумен и Монтана в сравнение с 2019г. – 18 и повишаване на разпитите и изслушванията в КСУДС – Видин – 13 и в ЦОП София – 10 в Синя стая и 4- ри в СРС.

Фиг. №8.Източник: Статистически данни на социалните услуги , управлявани от ИСДП

ИСДП въвежда и развива модела Зона заКрила за работа с деца, жертви насилие и техните семейства във всички услуги, които организацията управлява.

Данни и доказателства за целесъобразност, ефективност, ефикасност и въздействие на модела Зона заКрила бяха представени в извършената независима оценка през 2020г. на ДЦЗП -Зоните заКрила от проф. д-р Робин Н. Хаар, главен консултант, нает от УНИЦЕФ. В оценката специализираните услуги са определени като висококачествени дългосрочни интегрирани и специализирани услуги за деца — жертви на насилие и престъпления, и за техните семейства. В обобщеното заключение е изведено че:

- Именно интегрираният подход на предоставяне на качествени услуги носи най-големи ползи за децата и семействата.

- ДЦЗП са допринесли за подобряването на достъпа до правосъдие за децата, преживели насилие и престъпления, включително за подобряването на достъпа до правосъдие за уязвими и маргинализирани деца.
- По-голямата част от родителите/грижещите се са посочили, че ДЦЗП са улеснили детето им да получи психологическа помощ и правни услуги.
- В съответствие с очакваните резултати ДЦЗП са допринесли за подобряване на сътрудничеството и координацията между секторите и с различни специалисти за висшите интереси на децата — жертви на насилие.
- ДЦЗП са допринесли за благоприятни промени в благосъстоянието на децата, например възстановяване от насилие и виктимизация, както и благоприятни промени за родителите/грижещите се.
- Ползите са безценни, предвид дълготрайните ползи за децата и семействата, за общностите и за обществото като цяло.

Децата и младежи във висока степен на риск, в контакт или в конфликт със закона продължават да получават интензивна психо- възпитателна подкрепа от специалистите на ИСДП.

При анализа на случаите прави впечатление, че от съществено значение при работата с тази целева група е специалистите да приемат детето, младежа без обвинения, да създадат доверителна връзка, да разберат причините, довели до противоправно поведение и функцията на това поведение, което налага задълбочен прочит и анализ на информация за детството, семейството, приятелски кръг около младежа и доминантната история, която има за себе си.

Водещи насоки в консултативния процес с децата и младежите са осмисляне на поведението, разбиране на личната история, намиране на смисъл, проектиране в бъдещето,

В случаите на младежи в конфликт със закона се отчита 80% резултат, т. е постигане на целите от плана за услугата, реализиране на очакванията при стартиране на услугата, липсата на рецидив на противоправно поведение, личностово израстване.

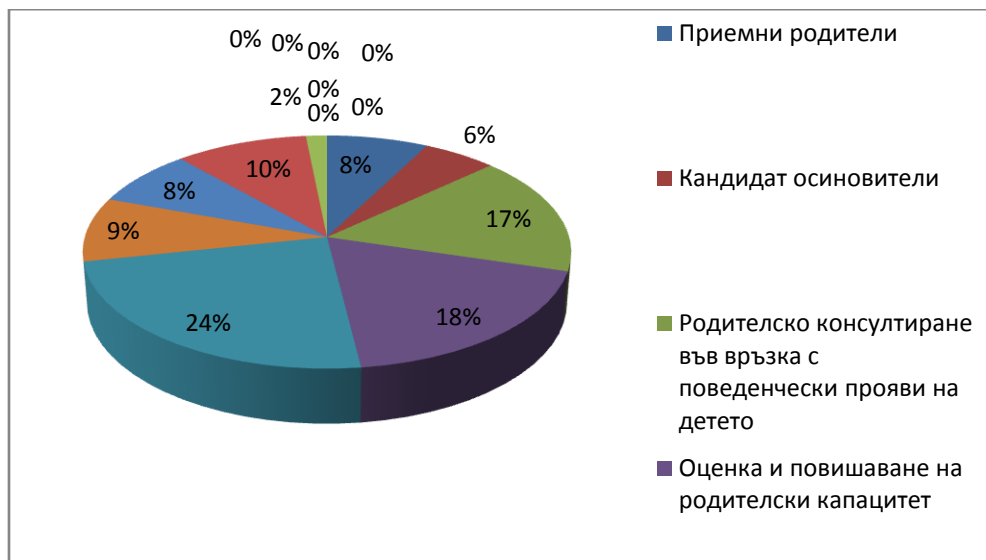
Проектни дейности надграждащи дейностите на социалните услуги, въвеждащи иновативни модели за благосъстоянието на децата бяха реализирани по Проект „Ключ към бъдеще” (ОПРЧР), който приключи успешно през 2020 година. Бяха обхванати 148 деца от 12 резидентни услуги в Шумен, Стара Загора и София и 20 семейства. Реализираните програми с децата и интензивната работа с тях в продължение на 2 години показва тенденция на положителни промени у тях като:

- подобрени умения за общуване с връстници и създаване на нови приятелства;
- по-добро приобщаване към средата;
- подобрени умения за общуване с възрастните;
- по-ясни планове за бъдещето;

- изграждане на по-близки и доверителни отношения с експертите по проекта;
- опознаване на културни и природни забележителности; придобиване на нови знания;
- повишена мотивация и проактивно поведение за участие в дейностите;
- спазване на договорености и правила;
- повишено самочувствие и умения за себепредставяне;
- подобрени социални умения за: грижа за себе си и външния вид, взаимопомощ, вземане на решения, предвиждане на рискове и действия за намаляването им.

2.2.Услугите за родители обхващат консултативна работа с биологични родители, кандидат – осиновители и приемни семейства.

Разпределение на услуги за родители:

Фиг. №9.Източник: Статистически данни на социалните услуги, управлявани от ИСДП.

При анализа на случаите на родителите се забелязва, че най-много са били направленията за услугата: „Родителско консултиране“, следвани от направения за „Оценка на родителски капацитет“ и „Психологическо консултиране“.

Анализът на индивидуалните интервенции на родителите показва тенденция на увеличаване на набора от консултативни дейности за сметка на социални, като придружаване до институции, за подкрепа за документи, социални помощи, работа, жилище и др. Обобщено консултативните дейности представляват информиране за права, консултиране за родителство, развитие на родителски умения, придобиване на познание за възрастовото развитие на детето, консултиране по въпроси, свързани с кризи на възрастта, рисково поведение, конфликтни взаимоотношения, превенция на родителско отчуждение и др.

Прави впечатление честото наличие на правно консултиране при всички прегледани случаи в ДЦЗП- Зона заКрила.

Наблюдава се тенденция на увеличаване на случаите на развеждащи се родители, които водят тежки семейни войни, въвличайки децата в тях. В тези случаи се отчита нарастване на медираните срещи между родител и дете, на наблюдаваните срещи родител – дете, на медиация между двамата родители.

Очертаха се като трудни случаите на осиновители в тежки кризи и конфликти с децата и със заявка за извеждане на децата от семейството или разсиновяване.

Подкрепата на приемните родители е свързана с въпроси за проблемно поведение на децата, трудност при онлайн обучението, ниска учебна успеваемост, раздяла и осиновяване на децата.

2.3. Участие на потребителите на услугите

Участието на децата, и на родителите (законните представители) грижещи се, разбираемо като овластяване, уважение, действително зачитане на мнения и потребности е сериозна стъпка към гарантиране на техните права и към създаване на подходяща за децата среда.

Специалистите се стремят към активно включване на децата чрез информиране на подходящ език и по подходящ начин, участие във всички етапи на интервенцията – проучване, планиране, предоставяне на услугата, обратна връзка за проследяване на степен на удовлетвореност и постигната промяна.Участието на потребителите може да се групира в следните дейности:

- договаряне на целия процес на помагане с детето и неговия законен представител, споделяне на оценката с тях, съвместно разработване и договаряне на плана за услугата, съвместно, към постигане на обща цел, реализиране на планирани дейности;
- стимулиране на избора на потребителите при ползване на услугата. След извършване на оценката при договарянето на услугата се предоставя достатъчно и достъпна информация на бъдещите потребители, която да им послужи за вземане на решение за ползване на услугите.
- консултиране на всички информационни материали, брошури, описания, съвети и пр.; на професионалната документация свързана с организацията на предоставяне на услугата с потребителите от целевата група. Това означава участие на потребители при тяхното изработване и комуникиране с други потребители, преди тяхното официално приемане;
- сформиране на Съвет на потребителите който се провежда няколко пъти в годината в специализирана среда за предоставяне на социални услуги за деца и семейства. В него участват деца, родители, лица, полагащи грижи за децата, младежи до 25 годишна възраст, осиновители и приемни родители, ползващи или ползвали услугите, както и различни специалисти предоставящи социални услуги, партньори. Съветът осъществява дейността си на основата на принципите на откритост, независимост, доброволност, сътрудничество и взаимодействие между отделните

участници. Формата допринася за открит диалог, споделяне на мнения и становища относно развитието и ефекта от социалните услуги. Изведените на срещите нужди и предложения се обсъждат от Методическия съвет към ИСДП и се вземат предвид при планиране на услугите. Там се консултират също ефективността на услугите;

- ориентиране на услугата към най-добрия интерес на потребителите. Това е основно правило, изискване и цел при работата с клиентите, като постигането е индивидуална задача при всеки един от случаите. Най-добрият интерес е понятие, чието разбиране изисква задълбочени познания за изготвянето на оценката на нуждите, което смеем да твърдим, че постигаме все по-устойчиво;
- постигане на промяна за потребителите от ползването на услугата. При съставянето на всеки план за услуга се посочват индикатори за изпълнението на услугата, които именно представляват качествени измерители на промяната за клиента и средата му.
- обратна връзка от всеки потребител по време на предоставяне на услугата, при приключване на услугата чрез форми за обратна връзка, чрез интервюта от представители на ръководството на услугата;
- ежегоден анализ на удовлетвореността на потребителите от услугите чрез анализ на обратните връзки в доклада на услугата и в доклада на организацията, чрез провеждане на интервю с отделни потребители от представители на ръководството на организацията, чрез фокус групи на потребители. Това е практика от четири години, като се анализират както причините за удовлетвореност, така и тези, които са негативни макар и малко;
- включване на доброволци, от целевата група при предоставяне на услугата, които са ползвали услуга, постигнали са желаната промяна и са готови да подкрепят със своя опит и други потребители с подобен проблем.

2.4. Анализ на обратните връзки

Измерване на ефективността за хората във всички услуги, които организацията управлява чрез регулярен контент анализ на обратните връзки.

Удовлетвореността от ползваните услуги, през контент анализа на обратните връзки от клиентите на всички социални услуги и споделеното от професионалистите от протоколите на заключителните срещи показва тенденция на връзка между предоставената подкрепа, нейните цели и оценката на потребителите.

При анализа на постигнатите резултати при родителите се вижда, че родителите споделят за добро отношение, доверие, разбиране в услугите, спокойно възприемане на трудностите и предизвикателствата, които децата им предлагат, развили знание и умения по какъв начин да реагират в критични ситуации, какво очакват от тях децата, какво самите родители очакват от себе си. В резултат от услугата родителите повишават своя набор от познания и умения

да разпознават нуждите на децата си, да ги придружават съобразно възрастовото им развитие.

Гласове на родителите:

„Чувствах се подкрепена и спокойна.“

„Сигурна и спокойна среда беше подсигурана за детето ми, както и помощ в учебните занятия. Дейностите бяха разнообразни през лятото. Детето ми стана по-отговорно и организирано в ежедневиите дейности. Началото на учебната година стартира с високи оценки на входните нива.“

„Детето ми стана по-самостоятелен и отстояващ себе си.“

„Започнах да си овладявам нервите. По-спокойна съм, мисля повече преди да реагирам.“

„Придружаваха ме по време на детските консултации. Говорихме за бебето и предстоящото раждане.“

„Помогнаха на детето ми при взаимоотношенията с връстници, за общуването и справянето с трудни ситуации. Сега е по-отговорен, по-самостоятелен и по-отворен в разговорите в къщи.“

„Имахме възможност да споделяме всичко, свързано с отглеждането и грижата на децата, които са настанени при нас. Промяната при нас е огромна, защото бяхме подкрепени в труден момент. Тя ни помогна и ни успокои.“

„Да разбирам детето си тиинейджър.“

„Екипът е в голяма помощ за родителите, които нямат възможност да гледат децата си и ходят на работа. Екипът предразполага децата да се учат и да играят заедно.“

При анализа на обратните връзки от децата прави впечатление, че най-много децата споделят, че са получили добро отношение на приемане, разбиране, изслушване, уважение на мнението, липса на упрек в услугите, високо оценяват насоките, застъпничеството и информирането на специалистите. В резултат от услугата децата разбират повече себе си, постъпките и действията си, променят поведението си – да изразяват чувства, да отстояват себе си, да овладяват гнева, да повишават успеха в училище, постигат промяна и в отношенията с връстници и родители, стават по – спокойни.

Гласове на децата:

„Чувствам се доста по-спокоен. Научих много неща.“

„Станах по-упорит. Помогнаха ми при избора на училище и паралелка.“

„Помогнаха ми да опозная себе си и да имам бъдещи планове.“

„Имаше различни игри, които помагаша в учебния процес.“

„Почувствах се разбран и приет.“

„В първите срещи със специалистите ми беше трудно и неудобно да говоря за преживяното. Изпитвах чувство на вина, защо не съм успяла да прекратя по рано този ужас в, който живеех. С тяхна помощ разбрах, че аз нямам вина за случилото се. Научих се да говоря за чувствата си.“

„В центъра специалистите ми помогнаха как да се владя и не изпадам в гняв, удрям и чупя. Разбрах от тях и защо го правя. Тези хора не ме винят, както е в ЦНСТ.“

3. ДЕЙНОСТИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ.

Професионалното развитие на специалистите, работещи в ИСДП продължава да бъде приоритет на организацията, основен критерий, гарантиращ качество на предоставяните услуги за постигане на промени в благосъстоянието на потребителите-деца и техните семейства. Дори и в условията на настъпилите промени през 2020 година, ИСДП продължава да развива своите дейности за професионализация и като обхват и като форми.

Професионалната подкрепа на специалистите се осъществява основно чрез обучения, супервизии, методическа подкрепа и консултации, реализирани както в индивидуални, така и в групови форми на подкрепа.

В по-голямата си част, дейностите за професионална подкрепа на специалистите се провеждаха в он-лайн среда, което породило нови предизвикателства, но и възможности в повишаване на компетенциите – знания и умения за работа в електронна среда. Ситуацията на пандемия и новите възможности за ползване на он-лайн платформи за срещи се отрази в положителен аспект и подобри честотата и взаимодействието на специалистите в провеждане на супервизии, методически обсъждания, лаборатории и др.

3.1. Кариерното развитие на персонала в ИСДП е ключов елемент и показател за управление на качеството при предоставяне на социални услуги.

В организацията се прилага Система за кариерно развитие на персонала в три професионални степени - специалист, експерт и консултант.

Преминаването от една степен в друга се насърчава чрез ясни стъпки за израстване посредством участие в обучения, семинари, методически срещи и други, натрупан опит за водене на случай, водене на групови програми, обучения, наставничество като подкрепа за новоназначени специалисти, атестация, специализация.

Всеки новоназначен служител е придружаван интензивно от експерт в услугата, под наблюдението на директор и е преминал задължителни модули на базово обучение преди директната работа с клиенти.

3.2. Обучителни програми и обучения.

Реализиране на обучителни програми, обхващащи няколко нива на специализация остава основен начин за повишаване на професионалните

компетенции на специалистите в ИСДП.

3.2.1. Концептуализиране на помагането.

Запазва се тенденцията обучителните програми на ИСДП да поставят акцент върху концептуализиране на социалната подкрепа чрез рефериране към теоретични школи и подходи (Резилианс подход, системен подход, психоаналитичен подход, когнитивно-поведенчески подход, наративен подход и пр.); подобряване на уменията за прилагане на техники и методи в директната работа (застъпническа, консултативна, терапевтична); за по-добро разбиране нуждите на клиентите; за хипотезиране и изследване на хипотези; за осмисляне и планиране на подкрепата в най-добър интерес на клиента; за развиване на професионални помагачи нагласи. Според конкретното съдържание, всяка учебна програма умело съчетава възможността за рефлексия на собствения практически опит през теоретични опори, развиване на умения и нагласи за интегриране на новото знание в професионалната практика на специалиста.

Експертният екип на ИСДП разработи и е в процес на реализация на нови обучителни програми:

"Работа с деца жертви и/или свидетели на домашно насилие"

„Интегриран и мултидисциплинарен подход към деца жертви или свидетели на домашно насилие, центриран към техните нужди и най-добър интерес интерес"

„Подкрепа на приемни семейства в грижата за деца, преживели травма"

Базово обучение за социални работници „Въведение и теоретични основи на социалната работа. Оценка на потребностите. Планиране и оказване на помощ на лица и семейства, нуждаещи се от социална подкрепа."

„Междунституционален подход в социалната работа."

3.2.2. Стандарти за обучения и тематични направления

Утвърденият стандарт за обучение на персонала от поне 20 часа годишно е спазен за всички служители – специалисти в организацията.

Всеки новоназначен служител преминава през въвеждащо и базово обучение по социална работа.

Периодично всеки служител се включва в надграждащи и специализирани обучения, които развиват придобитите компетенции за директна работа, специализират познанието в определена област на интервенции, задълбочават разбирането и осмислянето на помагането и терапевтичната работа с клиентите.

Персоналът на ИСДП се включи в обучения, свързани с придобиване на умения за консултиране и терапия в онлайн среда, което разви друг вид компетенции у специалистите от една страна, но и повиши тяхната увереност в осъществяване на професионалната връзка с клиента в алтернативни форми и методи, от друга.

Второто тематично направление в обученията на персонала, запазва тенденцията от последните няколко години, а именно все по-тясното специализиране на екипите за работа с деца, преживели травма; деца жертви и свидетели на насилие. Обученията в това направление се реализираха по няколко основни проекта, финансирани от ЕК. Основните теми са:

„Работа с деца, свидетели или жертви на домашно насилие“ (Проект Бодрози)

„Работа с травма - психоаналитичен подход.“, „Работа с травма – когнитивно-поведенчески подход.“, „Работа с травмата в мултидисциплинарен екип.“(Проект Промис 3); Методиката за провеждане на групи за детско участие (Проект Фокус); Превенция и интервенции при наркозависими (Общински центрове по наркотични вещества във Видин и Шумен).

Предвид професионалната насоченост в психоаналитичната перспектива психолози от ЦОП продължиха да участват в събитията, провеждани от Лаканианската школа – семинари и тренинги.

Консултантите–обучители на ИСДП преминаха обучение за обучители в две части по темата Работа с деца, свидетели или жертви на домашно насилие и методика за провеждане на обучението в онлайн среда.

След всяко проведено обучение, в екипите се споделят новите знания, демонстрират се новите техники и се обсъжда приложението им в актуалните случаи, по които се работи в услугите. По този начин екипите осмислят нови идеи, правят връзка между теорията и практиката и заедно се обмислят алтернативи с цел търсене на по-добър ефект.

Анализът на статистическите данни на ЦПО към ИСДП показва, че през 2020 г. 45 % от персонала е участвал в повече от 3 обучения, 14 % са участвали в 3 обучения, 18 %- в 2 обучения и 23 % са участвали само в 1 обучение. Данните са показател, че въпреки ограниченията в пътуванията и контактите, интензивността на подкрепата чрез обучения на персонала е висока и дава тенденция към все по-високата специализация на работещите в ИСДП специалисти. За 89 % от участвалите, обученията са отговорили на техните професионални нужди напълно и в голяма степен.

3.2.3. Постигнати резултати.

Данните по-долу са резултат от проведена анкета сред участниците в обученията и анализ на техните обратни връзки.

Може да се каже, че оценката на персонала на ИСДП за участието си в обученията през годината показва връзка между високия относителен дял на случаи на насилие, с които се работи и темите на обученията, за които те изразяват най-висока удовлетвореност. Участниците оценяват високо ползата и ефективността от проведените обучения, като обобщено те определят като важни всяка една от темите, по която са се обучавали. Специален фокус на интерес и значимост, специалистите поставят върху обучението за водене на

криминалистично интервю и работа с травма; обучението за обучители и поредицата от обучения и консултации за работа в онлайн-среда.

Обученията спомогнаха за придобиване и повишаване на **знания за**: подходи за работа с деца, жертви и свидетели на домашно насилие; психоаналитичен подход в работата с травмирани деца; системен подход, възможни методи за онлайн консултиране, методи и техники за водене на група в онлайн среда.

По мнение на специалистите, обученията допринесоха за подобряване на **умения за**: работа в онлайн среда; провеждане на обучения; интерпретация на страданието на децата, жертви на насилие и с травма; по-ефективно организиране и координиране на интегрираната подкрепа; за системна работа; провеждане на криминалистично интервю; по-добър анализ на случая; прилагане на терапевтични методи и техники.

Повече от специалистите не считат, че са променили професионалните си нагласи. Някои посочват, че са развили нагласи по отношение на ефективността на работата в мултидисциплинарен екип, способността на човек да се справи с преживяната травма, по-добро разбиране на ситуацията на човека.

В най-голяма степен, специалистите отчитат приложение на новите знания и умения при използване на техники и инструменти в директната работа (66 % от анкетираните); във взаимоотношенията и комуникацията с клиентите (59 %); групови и индивидуални форми на работа (48 %); екипно и междуинституционално взаимодействие (48 %).

Практиката в работата по конкретни случаи силно е повлияна от преминалите обучения, което специалистите отчитат като професионални постижения в директната работа в следните зони: изграждане на доверителна връзка с клиента и по-добро разбиране на неговите потребности, по-висока увереност в работата по случай, особено с деца жертви на насилие. Част от експертите отчитат като успех в работата си успешно проведени онлайн обучения.

„Професионалната ми подготовка има значителен принос за ускоряването на процесите за изграждане на доверителни отношения, което пък води до по-ефективна промяна в ситуацията на клиента.“

„Като постижение считам целенасочена мотивираща работа за общо разбиране сред екипа по отношение на работа с травмата“

„Мой професионален успех е възможността да бъда обучител.“

3.3. Супервизията като професионализирана интервенция за подкрепа на персонала.

Всеки специалист в организацията е получил индивидуални и групови супервизии, предоставяни от експерти на организацията и външни експерти-клинични психолози и психотерапевти. Супервизиите са провеждани дистанционно и в директни срещи със специалистите.

Честотата и интензивността на ползване на супервизии е различна в услугите поради спецификата на случаите, по които се работи. Всеки специалист в ИСДП е получил средно по 2 индивидуални супервизии. 63 % от специалистите са участвали или представяли случай в повече от 5 супервизии.

Проблематиката, която най-често се представя на супервизиите е свързана с въпроси и трудности за подобряване на директната работа и превенция на професионалното прегаряне.

Специалистите в услугите продължават спазване на един от стандартите за професионална подкрепа, а именно всички случаи на насилие да се работят под супервизия. Това е причината основната проблематика в супервизиите да е свързана със случаи на деца жертви на насилие: всички случаи от КЦ в КСУДС Видин; деца с тежка симптоматика в резултат на насилие, вкл. и сексуално; работа в мултидисциплинарен екип по случаи на насилие; деца жертви на домашно насилие.

Като основна проблематика в супервизиите присъстват и въпроси, касаещи директната работа с деца с трудности в поведението: в конфликт със закона; деца в суицидни кризи; деца с тежки травми; деца с агресивно и автоагресивно поведение; деца включени в правни процедури, при подозрения за нарушаване на техните права.

Трудни и нуждаещи се от осмисляне през външния поглед на супервизорите са случаите на деца със зависимости; деца със синдром на родителско отчуждение и случаи на родителски конфликти; възрастовите кризи. Специалистите заявяват трудности често и при недоброволни клиенти, с които комуникацията е трудна. Наред с най-често срещаната проблематика в супервизиите, касаеща деца, жертви на насилие, с поведенчески трудности и в родителски конфликти, специалистите получават подкрепа и по други професионални теми като екипна работа и междуинституционално взаимодействие, организиране на работата в екип и в междуинституционална среда, координация между специалистите. Във всяка супервизия, ценни за специалистите са насоките за формулиране на хипотези по случай или работа по съществуващите.

Прави впечатление, че за разлика от последните години, то през 2020 година в споделените трудности на екипите по време на супервизия не присъстват въпроси, свързани с подкрепата на деца в приемна грижа. Това вероятно е резултат от специализацията на екипите по теми, касаещи деца с травма и работа с тях, каквито са и голямата част от децата в приемни семейства.

Продължава тенденцията, в която специалистите да дават приоритет на груповите супервизии. Съвместното обсъждане на случаи, се отразява благоприятно върху развитието на някои специфични умения в екипите, както и върху задълбочаване в проблематиката и хипотезирането, в паралела между теоретичния и практически аспект.

90 % от персонала счита, че насоките в супервизиите са помогнали в работата с клиенти.

Предоставяната супервизия дава възможност на специалистите да бъдат по-уверени и задълбочени в работата по случая, но също така им позволява да развиват професионална рефлексия по отношение на собствената си практиката и компетенции.

3.4. Методическа учебна година.

Утвърждаване на методическата учебна година като работилница за повишаване на професионалните компетенции на специалистите, обмен и генериране на нови професионални идеи, основани на познание за подобряване на качеството на психо-социална практика с деца и семейства.

Всяка от услугите провежда ежеседмични срещи за методическо обсъждане на актуални теми, по които се работи в услугата. Общо са проведени над 200 часа четене и обсъждане на текстове, гледане на филми, записи на сесии и случаи през тях в рамките на методическата учебна година.

Анализът на данните за темите на екипите в методическата учебна година показва съответствие с водещите проблеми в работата на специалистите и с нуждите на потребителите. В методическата учебна година са представени и дискутирани следните теми:

- Представяне и споделяне на опит от прилагане на методът „Книга на живота“;
- Добри практики за провеждане на дистанционни групови програми;
- Подкрепа на клиенти в обстановка на криза. Кризисна интервенция;
- „Идентичност и житейска история. Обсъждане на текстове от книгата „Грозните патенца“ на Борис Сирюльник“;
- Наративни техники;
- Методика на работа с деца с високорисково поведение в Кризисен център;
- Работа с деца правонарушители.

По отношение на груповия процес може да се каже, че се запазва тенденцията екип от консултанти и експерти от всяка услуга, които „движат“ процеса и го насочват към изпълването му със съдържание. По време на дискусиите всички се включват, правят се аналогии по техни случаи, връзка с актуални случаи или вече затворени, провокира се мисленето по темата и анализа на практиката.

Всеки от директорите на услуга насърчава всеки член на екипа да представя тема в методическата учебна година, но въпреки това основният ангажимент остава за експертите.

Ефектът от професионалното говорене по теми, касаещи свързването на теорията с практиката се наблюдава по време на вътреекипни срещи, при междуинституционални такива по начина, по който се ползва професионален език и често се прави връзка с обсъждана теория или подход, когато се излагат хипотези.

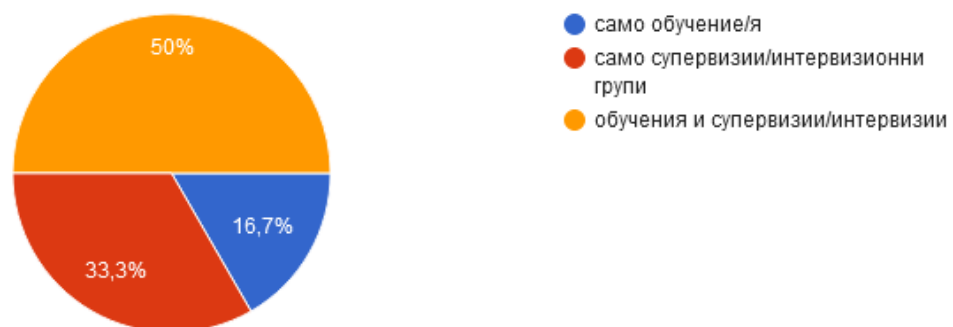
Високо оценени от специалистите като полезност и приложимост в резултат на участието им в методическата учебна са теми, пряко касаещи спецификата на случаите, по които се работи в услугите и които им помагат за по-доброто осмисляне на заявката на клиентите. Методическите срещи са ценни за това, че на тях се представят конкретни методи и техники за работа, основно в консултативния процес в контекста на конкретното теоретично познание.

В обратна връзка от участието си в обучения, супервизии и методически срещи, специалистите работещи в ИСДП споделят, че в най-голяма степен те оценяват полезността на участието си в супервизии, особено тези от външни експерти, както и професионалните дискусии по конкретни случаи, които се коментират през теоретични опори и четене на професионална литература.

Продължаващата професионална подкрепа за специалистите извежда и очертава на преден план тенденция за задълбочаване по професионални теми, които повишават професионалните им компетенции за подкрепа на деца и семейства в кризисни и травматични ситуации, при домашно насилие с предпочитания към системния подход.

3.5. Предоставяне на услуги за обучения и супервизии на външни организации и на различни групи професионалисти, работещи с деца и семейства.

Предоставени супервизии и обучения през 2020 г.

Фигура №10. Източник: Статистически данни ЦПО

Пандемичната обстановка се отрази негативно върху интензивността на проведените обучения на външни организации, което бе резултат от трудностите на специалистите да приемат новите форми на професионална подкрепа и липсата на жива връзка с обучителите, както и липсата на техническа

обезпеченост за активно участие в предложените форми за подкрепа. Въпреки описаните обстоятелства, обучителният център към ИСДП разви и предложи смесени форми за професионална подкрепа-дистанционно обучение с присъствени и асинхронни (неприсъствени) дейности, където се разработиха, адаптираха и приложиха успешно нови методи за интеракция, нови техники, допринасящи за постигане на обучителните цели.

Акцент в предоставените обучения на специалисти от сферата на социалните дейности са теми, свързани с насилието над деца и подкрепа за преодоляване на травмите от него.

През 2020 година експертите-обучители на ИСДП са предоставили обучения на **74 специалисти, работещи в социалната сфера** по следните теми: Подготовка, разпит и изслушване на деца, жертва на насилие или свидетели на престъпление за участието им в процедури, информиране, застъпничество, придружаване и посредничество в процеса; Криза и кризисна интервенция; Обучение за обучители на кандидат-осиноводители; Интегриран подход в работата с деца, жертви или свидетели на насилие.

Обучителният център на организацията предостави обучения на **79 педагогически специалисти от образователни институции**: училища и детски градини, съгласно Информационния регистър за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти на МОН по следните теми: Подкрепа на деца-жертви на насилие. Превенция на насилието; Управление на средата за по-ефективно противодействие на насилието и тормоза над деца и ученици; Адаптация и ре-адаптация на детето. Агресивността като симптом на проблем на детето

Задълбочи се подкрепата чрез надграждащи обучения на **Областните екипи по приемна грижа и Комисиите по приемна грижа** в рамките на договори с общините Враца, Монтана, Видин, Шумен, Столична община и Стара Загора по Проект „Приеми ме 2015“.

77 социални работници от екипите по приемна получиха обучения по теми: Супервизия в помагачата практика. Основни понятия за професионална подкрепа; Подкрепа за напускане на приемна грижа. Умения за независим живот. Роля на приемното семейство; Подкрепа на приемните семейства в грижата за деца, с травми от насилие и загуба; Преодоляване на конфликтни ситуации при работата ни с приемни родители и служители в институциите, с които работим; Професионализация на приемната грижа; Междуинституционално взаимодействие в условията на Ковид. Поддържане и организация на работа. Подкрепа на приемните семейства по време на извънредна епидемиологична обстановка; Развитие на емоционалната интелигентност в подкрепа на приемните семейства.

Бяха предоставени над 1500 часа индивидуални и групови супервизии на социалните работници в екипите и на приемните семейства в посочените области.

В резултат на проведените супервизии и обучения се налага изводът, че въпросите, които поставят приемните семейства се утвърждават като трайна тенденция и се отнасят до раздялата с приемното дете и преодоляване на травмата от нея; децата в приемна рижа и особено тези в юношеска възраст с трудности в поведението, с трудна адаптация; децата в приемни семейства, които имат опит с много на брой премествания във форми на алтернативна грижа и трудностите им, деца с трудности в обучителния процес и др.

Продължи тенденцията за заявяване на супервизия и обучения на ИСДП от външни доставчици, както в резултат на продължаващи взаимоотношения с общини и други доставчици на социални услуги, така и новосъздадени. Намаля, обаче, реалното предоставяне на тези услуги поради извънредната епидемиологична обстановка и недобра обезпеченост на услугите да ползват професионална подкрепа в онлайн среда.

Бяха предоставени обучения и текущи супервизии на специалистите от: Център за ранно детско развитие – Дупница; Социални услуги за деца в община Венец, услугите в КСУДС, община Исперих; ЦОП Асеновград.

Според предоставената *обратна връзка от възложителите*, в резултат на предоставените услуги бе постигната значителна промяна в прилагане на нови форми, техники и инструменти в директната работа; в екипното взаимодействие и взаимоотношенията с клиентите на услугата; в постигане на заложените цели и очаквани резултати от екипите, в приложимостта на наученото и дадените препоръки в супервизия.

Обобщената оценка, относно предоставените материали и последваща подкрепа от страна на експертите-обучители и супервизори на ИСДП и използваните методи в обученията и супервизиите е много добра. Ползвателите на услугите оценяват високо използването на видеоматериали и работа по случаи от практиката.

Обучените и ползвалите супервизия и обучения специалисти споделят, че са напълно удовлетворени от оказаната подкрепа и от високото ниво на професионализъм и компетентност от страна на експертите от ИСДП.

„Винаги можем да разчитаме на консултации и подкрепа от страна на екипа на ИСДП“

Изключително предизвикателство за експертния екип на ИСДП бе разработване на обучителни програми-базови и надграждащи за специалисти по социална работа в Туркменистан и тяхното реализиране. В тази връзка бяха разработени 7 обучителни програми, включително и за обучение на обучителни по темите.

4. ПОЛИТИКА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО НА ИСДП

През 2020г. няма подадени сигнали за нарушаване на права на децата. По време на епидемиолгичната обстановка се наложи и провеждане на он-лайн консултации, за които бяха взети съответните мерки за сигурност изащита на лични данни и информация и етично поведение.

5. ТЕНДЕНЦИИ В МЕЖДУНАРОДНАТА ДЕЙНОСТ НА ИСДП И ПАРТНЬОРСТВА

Усилията на ИСДП в международен аспект продължават да са фокусирани върху по-доброто приложение на различни международни документи в България. Основно, това са Конвенцията на ООН за правата на детето, Насоките за алтернативна грижа на ООН, Конвенцията на Съвета на Европа за борба със сексуалното насилие и сексуалната експлоатация на деца, Директива 29/2012/ЕС за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления, Директива 800/2016/ЕС относно процесуалните гаранции за децата, които са заподозрени или обвиняеми в рамките на наказателното производство, Директива 2011/92/ЕС относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография и др.

Това става чрез изследвания, кампании, обмен на добри практики, обучения, семинари в страната. Тази година те бяха проведени предимно в електронна среда.

ИСДП е член на Юрочайлд, НМД, IFCO, мрежа за прилагане на резилианси продължава да дава своя принос на национално и на европейско ниво за гарантиране на правата на децата, на техния най-добър интерес. ИСДП е член-съосновател на мрежата „Промис - Барнахус“. Тази мрежа обединява усилията на различни професионалисти в борбата с насилието над деца и членове са услуги тип „Барнахус“ от цяла Европа.

ИСДП е надежден и търсен партньор на европейско ниво, през 2020г. са продължили партньорствата ни със Съвета на страните от Балтийско море, TUSLA (Ирландия), Естонски борд за социално осигуряване, THL (Финландия), NHSCB (Обединеното Кралство), Тер дез Ом (Унгария), Child Circle (Белгия), HopeforChildren (Кипър). Organizatia Salvati Copiii (Румъния), Empowering Children Foundation (Полша), Centrs Dardedze (Латвия), ESZTER Foundation (Унгария), Szociális Szolgáltatók Közhasznú Egyesülete (Унгария), World Childhood Foundation (Германия), Диаграма (Испания), Институт Дон Калабрия (Италия), HOPE FOR CHILDREN (Кипър), Udruga Most (Хърватска) АПДЕШ (Португалия), PAJE (Португалия) Сириус (Хърватска), Association for Child and Family Empowerment "Ave Copiii" (Молдова), Social Services Agency (Латвия), First Children's Embassy in the World – Megjashi, (Македония), Federatia Organizatiilor Neguvernamentale pentru Copii, (Румъния), Network of Organizations for Children of Serbia – MODS, (Сърбия), The Association for a better world, (Словения) и Tirana Legal aid society (TLAS) (Албания), OAKFoundation.

През 2020 г. е стартирала активна работа по четири нови проекта:

ИСДП е водеща организация по проект „**БОДРОЗИ**”, който е с национален обхват, но е финансиран от ЕК. Партньор е Фондация „Асоциация - Анимус”, а подкрепа имаме от МВР, МП, АСП, УНИЦЕФ - България, общините София, Монтана и Шумен.

Проектът е насочен към подобряване на отговора на институциите при работата със случаи на насилие за деца жертви и/или свидетели на домашно насилие. През 2020 г. бяха изработени инструментите за провеждане на обученията, бяха валидирани, бяха обучени обучители, бе проведено обучение за справяне с травмата от домашното насилие и подготовка при възможност да стартират 39 обучения в цялата страна по темата. Особен акцент е подготвения материал за дете-центриран подход, като първоначалните обратни връзки от материала акцентират на доволството от разграничението на интервю по гражданско дело и разпит в криминални и граждански дела. Бе изготвен и наръчник с практики за работа по случаи на домашно насилие.

„**ФОКУС върху моите нужди**”, насочен към създаване на стандарти за индивидуална оценка за децата жертви и децата – извършители на правонарушения. През 2020 г бяха изработени стандарти за индивидуална оценка и подготвен национален доклад за прилагането на индивидуалната оценка в България.

ПРОМИС 3 – насочен към повишаване на компетенциите на служителите на ИСДП за провеждане на терапии и осъвременяване на знанията за провеждането на криминалистичен разпит. Започнаха обучения он-лайн, в които се включват специалистите.

ИНТЕРПРО - Обучителни предизвикателства на междупрофесионалността в социалната интервенция, финансиран от ЕС по Програма Еразъм +, Стратегически партньорства.

Проектът цели да създаде модул/програма за обучение на студенти и практикуващи специалисти, развивайки техните компетенции за по-ефективно междупрофесионално взаимодействие в социалната сфера. За целта експерти от ИСДП и партньорските организации - Университет Париж Нантер, Франция, Университет Лисабон, Португалия, Висше училище по социална работа Брюксел, Белгия с научната подкрепа на университета Шербрук, Канада направиха изследвания на тези компетенции в академичното образование, в продължаващото обучение и в социалната практика. Бяха разработени обучителни инструменти, които предстои да се представят, тестват и валидират пред практикуващи и обучаващи се специалисти, пред участници в интердисциплинарни екипи по случаи на деца в риск.

Особен акцент на работата ни през 2020 г. е стартиралото сътрудничество с UNDP – Туркменистан. Спечелихме обществена поръчка за провеждане на 65 дни он-лайн обучения на обучители. Туркменистан започна реформа и развитие на услуги в общността и ние поехме отговорната задача да подготвим

специалистите за тази реформа, разработим обучителни материали за обучение на обучители основно по социална работа и проведем обучения. Тези обучители по-нататък обучават т.нар. специалисти по социална работа, доставчици на услуги, ръководители на резидентни услуги, както и представители на институциите за разбирането за съвременната социална работа и новимодели на социални услуги. През 2020 г. бяха проведени 20 дни он-лайн обучения.

ИСДП реализира 5-годишен проект **„Укрепване на силните страни на детето за превенция на насилието“**, финансиран от Фондация ОУК в партньорство със Сърбия, Молдова, Албания, Словения, Румъния, Латвия и Северна Македония. Сътрудничеството между организациите по проекта се превърна в международна мрежа, споделяща общи принципи, модели и насоки за широко популяризиране на концепцията и подхода Резилианс. Участието в проекта е начин за подобряване на знанията и уменията за превенция на насилието над деца. Партньорството на организациите, по проект „Укрепване на силните страни на детето за превенция на насилието“, подкрепя усилията на организациите, които се стремят да предотвратят насилието, закрила на детето и да помогнат за създаването на безопасна и сигурна среда за децата.

През 2020 г. завърши проект **„OUTogether- заедно след алтернативна грижа.“** По този проект бяха проведени две заключителни събития – една среща на професионалисти, работещи с деца, напускащи алтернативна грижа и един форум с институции, имащи отношение към напускащите алтернативна грижа.

ИСДП участва и в различни застъпнически инициативи за формиране на политики на международно ниво, както и в конференции.

ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА 2021Г.

- ✓ Подобряване благосъстоянието на децата чрез предоставяне на качествени услуги и подкрепа в семейна или близка до семейната среда.
- ✓ Подкрепа на детето, семейството, групи или общности за подобряване на качеството им на живот чрез развитие на умения да използват собствените си възможности и тези на общността при посрещане на техните потребности.
- ✓ Осигуряване на сигурна и защитена среда на децата, младежите и техните родители, да върнем тяхното достойнство, да им помогнем да открият ресурсите в себе си, в близките си, в общността, за да продължат напред.
- ✓ Подобряване на благосъстоянието и повишаване на възможностите за социално включване на децата чрез гарантиране на техните права и най-добър интерес, превенция на институционализацията и индивидуализиране на грижите за тях.

- ✓ Прилагане на интегрирания подход при предоставяне на социалните услуги за осигуряването на подкрепа на децата и семействата.
- ✓ Въвеждане на механизъм с индикатори за действителна оценка на постигнатата промяна в живота на детето и семейството.
- ✓ Прилагане на високо качество и ефективност в организацията при предоставянето на услуги в ИСДП и непрекъснато повишаване на професионалните компетенции на екипа.
- ✓ Повишаване на компетенциите на екипа за специализация според въведените програми- Първична, Вторична и Третична превенция на насилието.
- ✓ Трансформиране на социалните услуги съобразно новите нормативни изисквания според Закона за социалните услуги и поднормативните към него документи.
- ✓ Лицензиране за новите социални услуги съгласно на чл. 15 от Закона за социалните услуги.
- ✓ Привеждане на работната документация в социалните услуги в съответствие с разпоредбите на Закона за социалните услуги и поднормативните към него документи.

Настоящият доклад е разработен от екип на ИСДП и приет на Общо събрание на ИСДП, проведено на 29 юни, 2021 г.